

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ

Sermaye kaybı ve borca batık olma durumunu düzenleyen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ("Kanun") 376'ncı maddesinin uygulanmasının usul ve esaslarını düzenleyen ve 15 Eylül 2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ("Tebliğ"), anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketleri kapsamaktadır. İlgili tebliğ ile sermaye kaybı ve borca batıklık sebebiyle mali güçlük içerisinde bulunan şirketlerin nasıl bir yol izlemeleri gerektiği vurgulanarak, bu şirketler için bir kılavuz oluşturmak hedeflenmiştir. Sermaye kaybı ve borca batıklık hallerinde, şirketlerin izlemesi gereken yolu detaylı bir şekilde ele alan tebliğ, ilgili kanun maddesi ile paralel hareket ederek, şirketlerin sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin karşılıksız kalması ve borca batık olma durumu olmak üzere, finansal sıkıntılarla karşı karşıya kalan şirketler için üç farklı kategori düzenlemiş ve her biri için farklı tedbirler öngörmüştür:

- 1. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde,** yönetim organı, gündeme sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının karşılıksız kaldığı hususunu da ekleyerek öncelikle genel kurulu toplantıya çağırarak, son yıllık bilanço ve içinde bulunulan finansal durumu her bir ortağın anlayabileceği şekilde açıklayacak (isteğe bağlı olarak konuya ilişkin rapor da sunabilir) ve şirketin mali durumunun düzelmesi için iyileştirici önlemleri ve alternatiflerini karşılaştırmalı olarak genel kurula sunacaktır. Bu noktada Tebliğ, Kanun'dan ayrı olarak, genel kurul bu gündem ile toplantıya çağrılmamış olsa dahi bu hususun genel kurulda görüşüleceğini belirterek gündeme bağlılık ilkesine bir istisna getirmiştir. Sınırlı sayı ilkesinden arı olarak, Tebliğ'de sermayenin tamamlanması veya artırımı, bazı üretim birimlerinin kapatılması veya küçültülmesi, iştiraklerin satışı ve pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi yönetim organı tarafından alınması önerilebilecek önemler öngörülmüştür. Kendisine iyileştirici önlemler sunulan genel kurul, bu önemleri olduğu

gibi veya değiştirerek kabul edebileceği gibi tamamen farklı bir tedbirin alınmasına da karar verebilir.

2. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde yönetim organının genel kurulu toplantıya çağırmasına ilişkin yükümlölük devam etmekte olup, genel kurul tarafından aşağıdaki kararlar alınabilir:

- a) Sermayenin kalan üçte biri ile yetinilmesi ve sermaye azaltımına gidilmesi,
- b) Sermayenin tamamlanması,
- c) Sermayenin artırılması.

Sermayenin üçte biri ile yetinilmesi ve sermaye azaltımına gidilmesi, Kanun'un 473 ile 475. maddeleri uyarınca yapılır. Bu ihtimalde alacaklılara yönelik koruyucu önlemler uygulanmaksızın kısa yoldan azaltım yoluna gidilebilir. Sermayenin tamamlanması ise, bilanço açıklarının ortakların tamamı veya bir kısmı tarafından oybirliği ile alınacak karar ile kapatılmasıyla söz konusu olur. Yedeklerdeki açıkların kapatılması şart değildir. Sermayenin tamamlanması kararı üzerine ortaklar, karşılıksız kalan tutarı ödemekle yükümlü olup, karşılıksız olarak verilen bu parayı geri isteyemez ve ileride yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendiremez. Bu paralar, özkaynaklar içinde sermaye tamamlama fonunda takip edilir. Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eř zamanlı olarak istenilen tutarda sermayenin artırımına karar verilmesi durumunda, sermayenin en az dörtte birini karşılayan meblağın ödenmesi gerekmektedir. Burada azaltım + artırım yapılmaktadır. Tebliğ'in sisteminde artırımın azaltım oranı kadar olması şart değildir. Kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden, tek başına sermayenin artırılması kararının verilmesi durumunda ise artırım miktarının kayıp oranını Tebliğ'deki 1/2'lik sınırın altına indirmesi gerekmektedir. Tebliğ'deki bu düzenleme uygulama ve yargı kararlarındaki bir tartışmayı da –normlar hiyerarşisi bakımından eleştiriye açık olsa da- gidererek sermaye kaybı içindeki şirketlerin doğrudan sermaye artırımını yapmasına cevaz vermiş olmaktadır. Bu son halde sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunluluğu getirilerek sadece taahhüt veya artırılan kısmın dörtte birlik bölümünün ödenmesi yeterli görölmemiştir.

Genel kurul, yukarıda bahsedilen üç tedbirden birini almaz ise şirket kendiliğinden sona erer. Bu durumda ilgili kanunun tasfiye hükümleri uyarınca şirket için tasfiye süreci başlar.

3. Borca batık olma halinde, yönetim organının –yukarıdaki tedbirlerden birinin alınmaması halinde- şirketin iflası için doğrudan mahkemeye başvurması öngörülmüştür. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının tamamının karşılıksız kalması manasına gelen borca batıklığın ve yukarıda bahsi geçen sermaye kaybının tespiti, ihtiyari veya zorunlu olarak Türkiye Muhasebe Standartlarını uygulayan şirketlerde söz konusu TMS finansallarına göre belirlenir. Diğer şirketlerde ise Kanun'un 88'inci maddesi esas alınarak hazırlanmış olan finansal tablolar ışığında sağlanır.

İlgili Tebliğ, sermaye kaybı veya borca batık durumunda olan şirketlerin kaybolan sermayeyi karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edebilen özvarlığa sahip bulunan bir şirket ile birleşebilmesini öngörmüştür. Birleşmeye taraf olacak devralan konumunda olan şirketin, kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği özvarlığa sahip olması şartı bu birleşmenin önkoşulu olarak kabul edilebilir.

Son ve önemli olarak Tebliğ'in sonuna konulan geçici madde ile, henüz ifa edilmemiş döviz cinsinden kredi borçları bakımından şirketlerin kur farkı nedeniyle zarar görmesini engellemek amacıyla, 1 Ocak 2023 tarihine kadar, Kanunun 376'ncı maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerinden kur farkı zararlarının dikkate alınmayabileceği düzenlenmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bu bilgilendirme notu sadece ilgili mevzuatta yer alan temel hususlar hakkında, bilgilendirme yapmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bilgilendirme notu vergisel konularda herhangi bir bilgi içermez. Bu notta yer alan bilgiler her durum için özel koşullara bağlı olarak farklılık gösterebilir ve Gökçe Avukatlık Ortaklığı ve Gökçe Avukatlık Ortaklığı avukatları bu durumlardan sorumlu tutulamaz.